

SPRAWOZDANIE

**z realizacji
Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla Gminy Miasta Tarnowa
w 2020 roku**

Tarnów, marzec 2021 r.

I. Wprowadzenie

Gmina Miasta Tarnowa, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 956), od kilkunastu lat prowadzi szereg działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Niniejsze sprawozdanie dotyczy działań podejmowanych w 2020 roku, zgodnie z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasta Tarnowa na lata 2016 – 2020, przyjętym Uchwałą Nr XXXII/303/2016 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 30 listopada 2016 roku.

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Miasta Tarnowa. Realizowane w ramach Programu działania obejmowały cztery obszary:

1. Podniesienie świadomości indywidualnej i społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.
3. Intensyfikacja działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz jakości i dostępności świadczonych usług, w tym zakresie poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji kadr.

Sprawozdanie stanowi podsumowanie działań realizowanych w ramach Programu i zawiera dane za rok 2020, dotyczące sposobu realizacji zadań przez instytucje działające w Tarnowie, w obszarze przeciwdziałania przemocy.

II. Realizacja „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie” za 2020 rok.

1. Cel szczegółowy – Podniesienie świadomości indywidualnej i społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.

Przemoc jest zjawiskiem destruktywnym dla wszystkich jej uczestników, niezależnie od tego, po której stronie się znajdują. Dlatego w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania temu zjawisku niezbędne jest podejmowanie działań profilaktycznych, które stanowią istotne uzupełnienie całego procesu pomagania. Niezwykle ważnym jest, aby podejmować te działania we wszystkich obszarach i środowiskach. Chodzi tu między innymi o propagowanie właściwych postaw i mechanizmów, już w najwcześniejszym okresie życia. Pozwolą one w późniejszym życiu skutecznie bronić się przed przemocą, rozwiązywać konflikty bez użycia agresji oraz w sposób właściwy na nią reagować i nie dopuszczać się jej stosowania.

Działania profilaktyczne realizowane były na poziomie informacyjnym, edukacyjnym i obejmowały takie działania jak:

1. diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miasta Tarnowa;
2. organizację kampanii społecznych kierowanych do mieszkańców miasta dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie;
3. nawiązanie współpracy z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi;
4. opracowanie i realizacja programów, warsztatów profilaktycznych, których celem było promowanie prawidłowych metod wychowawczych, w tym w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
5. prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatyw wobec stosowania przemocy, metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz w stosunku do grup ryzyka;
6. wspieranie rodziny poprzez pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w ramach mediacji rodzinnej;
7. organizowanie w szkołach spotkań informacyjno – edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie adresowanych do uczniów, nauczycieli oraz rodziców.

Ad. 1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miasta Tarnowa.

Działania wobec osób uwikłanych w przemoc planowane są w oparciu o diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie. Diagnoza przemocy oparta jest o dane Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie oraz o raport pn. „Diagnoza lokalnych problemów społecznych mieszkańców miasta Tarnowa.” Raport ten Urząd Miasta Tarnowa zleca do realizacji co dwa lata. Zaplanowana w ramach realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 r. „Diagnoza lokalnych problemów społecznych mieszkańców miasta Tarnowa” z uwagi na stan epidemii nie została zrealizowana. Jeżeli ogłoszone przez Ministerstwo Zdrowia warunki sanitarno – epidemiologiczne pozwolą na zlecenie wymienionego zadania w 2021 r., Gmina Miasta Tarnowa zleci wykonanie Diagnozy.

Ad. 2. Organizacja kampanii społecznych, kierowanych do mieszkańców Gminy Miasta Tarnowa, dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie.

W 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie po raz dziewiąty włączył się w międzynarodową Kampanię przeciwko przemocy pn. „Biała Wstążka”. Hasłem przewodnim akcji były słowa: „Przemoc w rodzinie – kto może Ci pomóc”. Kampania w 2020 r. ze względu na

sytuację epidemiologiczną w kraju miała inny charakter aniżeli w poprzednich latach. Wszelkie działania podejmowane w trakcie Kampanii odbywały się przy użyciu zdalnych środków komunikacji.

W trakcie tegorocznej Kampanii mieszkańcy Tarnowa zostali zapoznani z instytucjami, które zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie powołane zostały do pracy na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc. Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie pojawiały się treści związane z kompetencjami tych instytucji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Przy współpracy z Niezależnym Serwisem Informacyjnym KADR powstał cykl wywiadów z przedstawicielami instytucji powołanych do działań w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na temat ich uprawnień i kompetencji, które w trakcie Kampanii pojawiały się na stronach internetowych Niezależnego Serwisu Informacyjnego KADR oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie. Pracownicy Tarnowskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy przygotowali materiały informacyjne dot. zjawiska przemocy w rodzinie w formie cyklu filmików, które zamieszczane były na stronie internetowej Ośrodka. Na stronie internetowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Tarnowie ukazywały się artykuły przygotowane przez psychologów poradni. Motywy przewodnie tekstów skupione były wokół tematyki dziecka krzywdzonego, mitów dotyczących przemocy w rodzinie, rodzicielskich postaw przemocowych, rozwiązywania konfliktów metodą „bez porażek” itp.

Podczas Kampanii mieszkańcy miasta mieli możliwość skorzystania z bezpłatnych konsultacji z psychologiem, prawnikiem oraz pedagogiem. W trakcie Kampanii dyżur pełniła również „osoba pierwszego kontaktu” Centrum Wsparcia Pokrzywdzonych Przepęstwem przy Fundacji im. H.J. Tarnowskiego.

W dniu 27.11.2020 r. zorganizowane zostało szkolenie dla specjalistów zajmujących się procedurą „Niebieskie Karty” pod nazwą: *„Jak diagnozować przemoc i udzielać wsparcia w rodzinach z problemem alkoholowym? Zmiany w przepisach związanych z oddziaływaniem wobec osób stosujących przemoc w rodzinie”*. Szkolenie miało charakter interdyscyplinarny, wzięło w nim udział 11 osób z różnych grup zawodowych pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj. przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, pracownicy Miejskiego Ośrodka pomocy Społecznej w Tarnowie, funkcjonariusze Policji, przedstawiciele oświaty. Szkolenie prowadziła Pani **Liliana Krzywicka** – mgr psychologii (Szkola Wyższa Psychologii Społecznej – Warszawa), mgr socjologii (Uniwersytet Śląski – Katowice), kierownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Katowicach, superwizor w zakresie Interwencji Kryzysowej PTP, członek Rady Certyfikacyjnej Sekcji Interwencji Kryzysowej PTP, certyfikowany

specjalista i superwizor ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, członek Rady Ekspertów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy PARPA, Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Katowicach, terapeuta w nurcie terapii krótkoterminowej skoncentrowanej na rozwiązaniach, trener asertywności.

Organizatorem Kampanii był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie oraz Urząd Miasta Tarnowa. Partnerami Kampanii byli: Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy, Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego, Policja, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Tarnowie, Prokuratura Rejonowa w Tarnowie, Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych, Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno – Terapeutyczna, Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika w Tarnowie, Tarnowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej.

W 2020 roku w działania w ramach Kampanii zaangażowane były również tarnowskie szkoły. Instytucje te dla dzieci organizowały zdalnie pogadanki z psychologiem lub pedagogiem, audycje radiowe, konkursy plastyczne, redagowano również gazetki tematyczne. Na stronach internetowych placówek oświatowych pojawiały się informacje dot. zjawiska przemocy w rodzinie.

W powyższe działania zaangażowanych było łącznie 8 placówek oświatowych:

- II Liceum Ogólnokształcące,
- Szkoła Podstawowa Nr 24,
- Szkoła Podstawowa Nr 11,
- Szkoła Podstawowa Nr 15,
- Szkoła Podstawowa Nr 1,
- Zespół Szkół Ekonomiczno – Ogrodniczych,
- Zespół Szkół Niepublicznych,
- Zespół Szkół Technicznych.

Kampania „Biała Wstążka” jest narzędziem mającym na celu zwrócić uwagę społeczeństwa na zjawisko przemocy, promować aktywną postawę w reagowaniu na przemoc oraz zachęcać by nie pozostawać obojętnym wobec tego problemu.

Informacje na temat Kampanii publikowane były w prasie oraz telewizji lokalnej. W środkach komunikacji miejskiej, a także w tarnowskich instytucjach rozwieszono zostały plakaty informujące o Tygodniu Kampanii. Łącznie rozwieszono 200 plakatów.

Ad. 3. Nawiązanie współpracy z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi.

W 2020 r. z uwagi na sytuację epidemiologiczną w kraju nie realizowano żadnego projektu przy współpracy z kościołami lub innymi związkami wyznaniowymi.

Ad. 4. Opracowanie i realizacja programów, warsztatów profilaktycznych, których celem jest promowanie prawidłowych metod wychowawczych, w tym w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

W ramach działań profilaktycznych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie umożliwia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w tym zagrożonym przemocą w rodzinie korzystanie ze wsparcia **asystenta rodziny**.

Praca asystentów polegała na wspieraniu rodzin, przede wszystkim poprzez konsultacje i działania o charakterze edukacyjnym, m.in. w zakresie prawidłowego wychowania i opieki nad dzieckiem, prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym gospodarowania budżetem oraz funkcjonowania społecznego.

W 2020 roku asystenci rodziny współpracowali z 71 tego typu rodzinami, z tego 20 rodzin było objętych kontraktem socjalnym w ramach projektu socjalnego „Intensywna praca asystenta rodziny z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych”. Z rodzinami uczestniczącymi w projekcie, oprócz asystentów rodziny, ściśle współpracowali również pracownicy socjalni.

W działania profilaktyczne zaangażowana jest Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno – Terapeutyczna w Tarnowie. Poradnia w 2020 roku prowadziła zajęcia psychoedukacyjne pn. „**Szkoła dla Rodziców i Wychowawców**”. Zajęcia adresowane były do rodziców, wychowawców, nauczycieli i pedagogów. Celem głównym warsztatów było budowanie i wzmocnienie relacji dorosły – dziecko, w tym:

- wyrażanie oczekiwań i ograniczeń tak, aby były przez dziecko respektowane,
- rozpoznawanie, wyrażanie i akceptowanie uczuć,
- aktywne, wspierające słuchanie,
- motywowanie dziecka do współdziałania,
- modyfikacja niepożądanych lub nieodpowiednich zachowań dziecka,
- uwalnianie dzieci od grania narzuconych ról w domu i w szkole,
- wspieranie procesu usamodzielniania się dziecka,
- budowanie realnego poczucia własnej wartości dziecka,
- konstruktywne rozwiązywanie konfliktów.

W roku 2020 w zajęciach uczestniczyło 8 osób.

Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno – Terapeutyczna w 2020 roku uruchomiła **grupę wsparcia dla rodziców**. Z uwagi na sytuację epidemiologiczną w kraju grupa wsparcia odbywała

się w formie online. Grupa adresowana była do rodziców zainteresowanych wprowadzaniem zmian w swoich relacjach z dziećmi. Celem grupy było wsparcie rodziców w ich codziennym funkcjonowaniu. Podczas spotkań rodzice mieli możliwość poszerzania kompetencji rodzicielskich, zwiększenie sieci kontaktów społecznych, dostarczania sobie nawzajem informacji, porad oraz wymiany doświadczeń. W 2020 roku w spotkaniach grupy wzięło udział 8 osób.

Poradnia w 2020 roku na terenie Szkoły Podstawowej nr 8 w Tarnowie zrealizowała szkolenie dla rodziców pn. **„Rozwój w okresie nastoletnim”** w którym wzięło udział 25 rodziców. Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z specyfiką rozwoju dziecka w okresie nastoletnim. Rodzice mogli dowiedzieć się o typowych problemach wychowawczych w tym okresie rozwoju dziecka oraz możliwych rozwiązaniach tych problemów.

Rodzice uczniów XIV Liceum Ogólnokształcącego, Szkoły Podstawowej Nr 2, Szkoły Podstawowej nr 8, IV Liceum Ogólnokształcącego oraz Szkoły Podstawowej nr 10 w 2020 r. mieli również możliwość uczestnictwa w **„Programie zapobiegania zachowaniom suicydalnym”**. Celem programu było podniesienie świadomości rodziców nt. depresji, autoagresji, zagrożenia samobójstwem u dzieci i młodzieży. Rodzice mieli możliwość poszerzyć wiedzę i zdobyć praktyczne informacje o tym:

- co jest sygnałem depresji w zachowaniu dziecka – szczególnie w domu i w szkole,
- jakie wczesne sygnały ostrzegawcze wysyła dziecko, które zamierza podjąć próbę samobójczą,
- co rodzic może w sytuacji kryzysowej,
- jak zapobiegać niepokojącym sytuacjom.

W programie wzięło łącznie udział 203 rodziców.

W ramach działań profilaktycznych Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Tarnowie w 2020 roku realizowała zajęcia warsztatowe pn. **„Jak być dobrym rodzicem”**.

Zajęcia adresowane były do rodziców dzieci z terenu miasta Tarnowa. Celem warsztatów było poszerzenie wiedzy uczestników na temat wychowania oraz doskonalenie umiejętności wychowawczych. W zajęciach uczestniczyło 12 osób.

Na terenie Szkoły Podstawowej Nr 9 w 2020 r. Realizowane były warsztaty edukacyjne pn. **„Rodzicem się stajesz”**. Warsztaty adresowane były do rodziców w celu wzmocnienia ich kompetencji opiekuńczo – wychowawczych. W zajęciach wzięło udział 8 osób.

Działania profilaktyczne obejmują również szereg działań i inicjatyw realizowanych na terenie tarnowskich przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych, które zostały zawarte w poniższej tabeli.

Lp.	Instytucja	Rodzaj podjętych działań	Wskaźniki
1.	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych	<p>- zajęcia psychoedukacyjne dla uczniów pn. „Emocjonalny zawrót głowy”. Celem warsztatów była edukacja młodzieży nt. jak radzić sobie z lękiem oraz stresem,</p> <p>- realizacja programu pn. „ARS czyli jak dbać o miłość”, którego celem było ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Program skierowany jest do młodzieży w wieku 15-19 lat, ale zawiera również elementy angażujące ich rodziców.</p>	Liczba uczestników programu: 600
2.	Szkoła Podstawowa Nr 3	<p>- program pn. „Trzymaj formę”, którego celem jest propagowanie zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i zdrowej diety.</p> <p>- programy: „Nie pal przy mnie proszę” oraz „Znajdź właściwe rozwiązanie”. Celem programów było zmniejszenie narażania dzieci na bierne palenie tytoniu oraz zapobieganie palenia tytoniu wśród młodzieży szkolnej,</p> <p>- program „Jak żyć z ludźmi. Umiejętności interpersonalne”, którego celem było wzmocnienie kompetencji interpersonalnych wśród uczniów,</p> <p>- program „Cyberbezpieczeństwo”, który ma na celu edukację młodzieży dot. zjawiska cyberprzemocy.</p>	Liczba uczestników programu: 321
3.	Szkoła Podstawowa Nr 10.	<p>- program wychowawczo – profilaktyczny pn. "Spójrz Inaczej" to zbiór scenariuszy zajęć do systematycznej pracy ze wszystkimi klasami szkoły podstawowej i gimnazjum oraz w świetlicach socjoterapeutycznych. Stanowi profilaktykę dotyczącą całego procesu powstawania negatywnych zachowań u dzieci i młodzieży. Program uczy je rozumienia siebie i innych, rozpoznawania i zaspokajania własnych potrzeb i wyrażania emocji w konstruktywny sposób, lepszego radzenia sobie z różnymi problemami, umiejętności dobrego współżycia z innymi i znajdowania w sobie oparcia w trudnych sytuacjach, tak, aby w przyszłości nie sięgały w tym celu po środki uzależniające,</p> <p>- program profilaktyczno – wychowawczy pn. „Cukierki” Cele programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przybliżenie dzieciom podstawowych informacji na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych; • umiejętność zauważania i nazywania uczuć własnych i innych ludzi; • rozwijanie samodzielnego i twórczego myślenia; • wzmacnianie pozytywnego obrazu samego siebie i samooceny; • nauka współpracy jako formy zapobiegającej zachowaniom agresywnym; • kształtowanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi; • nauka postaw asertywnych względem osób nieznanym; • rozwijanie postawy szacunku i zaufania w stosunku do szkolnego personelu pedagogicznego, technicznego jak i innych osób mogących udzielić wsparcia w problemach wydarzających się na terenie szkoły. 	Liczba uczestników programu: 174

		<p>- program profilaktyczno -wychowawczy pn. „Apteczka pierwszej pomocy Emocjonalnej”. Celem programu jest rozwijanie w dzieciach podstawowych umiejętności społecznych i emocjonalnych oraz przygotowanie do radzenia sobie z trudnościami,</p> <p>- program profilaktyczno – wychowawczy pn. „Magiczne Kryształy”. Program dotyczy edukacji nt. przemocy przedstawianej w mediach. Jego zadaniem jest zapobieganie zjawisku agresji u dzieci i młodzieży,</p> <p>- program profilaktyczno – wychowawczy pn. „Trzy koła”, celem programu jest: rozwijanie pozytywnych więzi między wychowawcami a uczniami i pomiędzy uczniami, rozwijanie u uczniów postaw prospołecznych i prozdrowotnych, przyczynianie się do zapobiegania wśród uczniów nadużywania środków uzależniających, zapobieganiu aktom agresji i przemocy oraz nieszczęśliwym wypadkom, rozwijanie współpracy z rodzicami uczniów.</p>	
4.	Szkoła Podstawowa Nr 9	<p>- programy profilaktyczno – wychowawcze pn.: „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”,</p> <p>- program profilaktyczno – wychowawczy pn. „Przyjaciele Zippiego”. Jest to program promocji zdrowia psychicznego, który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne, uczy różnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i wykorzystania nabytych umiejętności w codziennym życiu oraz doskonali relacje z innymi ludźmi,</p> <p>- program profilaktyczno – wychowawczy pn. „Zielony projekt”. Celem projektu było kształtowanie postaw prozdrowotnych u uczniów.</p>	Liczba uczestników programu: 674
5.	Szkoła Podstawowa Integracyjna Nr 11	<p>- program profilaktyczno – wychowawczy pn. „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”,</p> <p>- program profilaktyczno – wychowawczy pn. „Bądź kumplem nie dokuczaj”. Celem programu jest promowanie pozytywnych i koleżeńskich postaw wśród dzieci.</p>	- Liczba uczestników programu: 7
6.	Zespół Szkół Technicznych	- warsztaty profilaktyczne pn. „ Agresja i Przemoc – jak sobie z nimi radzić? ”.	Liczba uczestników programu: 120

Ad. 5. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatyw wobec stosowania przemocy, metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie w 2020 roku podejmował działania profilaktyczne i edukacyjne, służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców poprzez:

- udzielanie rodzinom wsparcia asystenta rodziny,
- prowadzenie w środowisku intensywnej pracy socjalnej.

Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno – Terapeutyczna w ramach działalności statutowej

oprócz realizowanych warsztatów prowadzi również indywidualne konsultacje wychowawcze z rodzicami. W 2020 roku z tego rodzaju wsparcia skorzystało 229 osób.

Instytucje oświatowe z terenu miasta (przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe) podczas organizowanych spotkań dla rodziców (indywidualne konsultacje, zebrania rodziców) również udzielają indywidualnego wsparcia rodzicom. W 2020 roku 424 osoby skorzystało z takich porad.

Ad. 6. Wspieranie rodziny poprzez pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w ramach mediacji rodzinnej.

Rodziny przeżywające kryzysy oraz konflikty, w tym okołorozwodowe, mają możliwość skorzystania z mediacji rodzinnych, które w 2020 r. realizowane były przez Centrum Wsparcia Pokrzywdzonym Przystępstwem prowadzonym przez Fundację im. H. J. Tarnowskiego.

Mediacja to rozmowa prowadzona przy udziale neutralnego mediatora lub mediatorów, w trakcie której strony konfliktu (rodzice) podejmują próbę wypracowania akceptowalnego i obustronnie satysfakcjonującego rozwiązania. W mediacji nie ma wygranych i przegranych, gdyż strony wspólnie dochodzą do porozumienia. Pożądanym zakończeniem mediacji jest podpisanie/osiągnięcie ugody. Strony mediacji uczestniczyły w niej dobrowolnie, mediacja odbywała się w atmosferze poufności, w miejscu dla stron konfliktu neutralnym, a mediator był dla obu stron i sprawy osobą neutralną. **W 2020 roku z mediacji rodzinnych w skorzystało łącznie 5 rodzin.**

Ad. 7. Organizowanie w szkołach spotkań informacyjno – edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie adresowanych do uczniów, nauczycieli oraz rodziców.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie prowadzi działania informacyjno – edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które kierowane są do kadry pedagogicznej oraz do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz wychowanków tarnowskich przedszkoli. Pracownicy socjalni Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie na terenie Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych im. J. Szczepanika w dniu 24.01.2020 r. przeprowadzili zajęcia edukacyjne dla uczniów tej placówki dot. zjawiska przemocy w rodzinie. W zajęciach wzięło udział 180 uczniów.

W działania informacyjno – edukacyjne włączyła się również Komenda Miejska Policji w Tarnowie. W dniu 14.01.2020 r. policjanci Zespołu ds. Nietletnich i Patologii KMP zorganizowali szkolenie dla nauczycieli Szkoły Podstawowej Nr 20 w Tarnowie dot. wdrażania procedury

„Niebieskie Karty”. W spotkaniu wzięło udział 37 nauczycieli.

Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno – Terapeutyczna w 2020 r. realizowała szkolenia adresowane do nauczycieli tarnowskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych: **„Program zapobiegania zachowaniom suicydalnym”**. Kadra pedagogiczna miała możliwość poszerzenia wiedzy z zakresu rozpoznawania i reagowania na niepokojące zachowania uczniów. Szkolenia realizowane były na terenie XIV Liceum Ogólnokształcącego, Szkoły Podstawowej nr 2, Szkoły Podstawowej nr 8, Szkoły Podstawowej Nr 23. Łącznie w szkoleniu wzięło udział 155 nauczycieli.

Poradnia na terenie III Liceum Ogólnokształcącego zorganizowała również szkolenie dla nauczycieli pn. **„Uzależnienia – sposoby przeciwdziałania”**. W szkoleniu wzięło udział 31 osób.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w ramach działań informacyjno – edukacyjnych w 2020 roku realizowała zajęcia warsztatowe pn. **„Przeciwdziałanie depresji, próbom samobójczym i samobójstwom”**. Zajęcia adresowane były do nauczycieli i wychowawców tarnowskich szkół. Uczestniczyło w nich 34 osoby.

Poradnia zorganizowała również zajęcia profilaktyczno – edukacyjne pn. **„Przemoc rówieśnicza”**. Zajęcia adresowane były do uczniów klas IV – VIII szkół podstawowych. Uczestniczyło w nich 54 uczniów.

W 2020 r. Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy przeprowadził spotkanie informacyjno – edukacyjne dla uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych im. J. Szczepanika, które miało na celu uwrażliwić młodzież na zjawisko przemocy w rodzinie oraz zachęcić do reagowania w sytuacji powzięcia informacji o przemocy w rodzinie. W spotkaniu wzięło udział 90 uczniów.

2. Cel szczegółowy – Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które powoduje degradację psychiczną i społeczną jej członków. Najwięcej szkód ponosi osoba doświadczająca przemocy w rodzinie. Charakteryzuje ją niska samoocena, bierne strategie radzenia sobie ze stresem, silna zależność od osoby stosującej przemoc, obniżony nastrój, izolacja społeczna. Osoby doświadczające przemocy przeżywają silne poczucie winy związane z przypisywaniem sobie odpowiedzialności za akty przemocy, są przekonane, że to ich zachowanie wyzwała przemoc sprawcy. Silne powtarzające się akty przemocy powodują, że osoba która doznaje przemocy nie jest w stanie właściwie ocenić swojej sytuacji i szukać rozwiązań, skupiając się jedynie na przetrwaniu. Pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie należy do priorytetowych działań z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Efektywna i profesjonalna pomoc na rzecz osób, które doświadczają przemocy powinna obejmować wielopłaszczyznowe, interdyscyplinarne działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa oraz odbudowy poczucia sprawstwa.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy w rodzinie na terenie Miasta Tarnowa podjęto m. in. następujące działania:

1. Praca w formule Zespołu Interdyscyplinarnego;
2. Działalność Tarnowskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy dla osób doświadczającym przemocy w rodzinie, w tym zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie całodobowego schronienia;
3. Współpraca pomiędzy instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie miasta Tarnowa w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie;
4. Upowszechnianie informacji o dostępnych na terenie miasta formach pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej skierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
5. Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;
6. Udzielanie przez instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie specjalistycznego poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
7. Działalność lokalnych telefonów zaufania, telefonów interwencyjnych, informacyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;
8. Wzmocnienie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez utworzenie przyjaznych pokoi przesłuchań dla dzieci oraz stworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwanie osób dorosłych doświadczających przemocy w rodzinie;
9. Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy w rodzinie poprzez odizolowanie od osoby stosującej przemoc zgodnie z art. 12a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
10. Realizacja programów terapeutycznych, pomocy psychologicznej, grup wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie;
11. Dostępność mieszkań socjalnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;
12. Prowadzenie monitoringu skuteczności działań na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie.

Ad. 1. Praca w formule Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zgodnie z art. 9a ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218, 956), Gmina Miasta Tarnowa podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym.

W 2020 roku w skład osobowy Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wchodziło, zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta Tarnowa Nr 365/2011 z dnia 1 września 2011 r., 18 osób (6 przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, 1 – Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 1 – Urzędu Miasta, 1 – Policji, 4 – oświaty, 1 – ochrony zdrowia, 1 – organizacji pozarządowych, 2 – kuratorów sądowych, 1 – Prokurator). Nadmieniam się, iż w skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji wymienionych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W 2020 r. odbyły się 2 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Zgodnie z Art. 9a pkt. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego powinny odbywać się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Zapis ustawowy w ubiegłym roku nie został dopełniony z uwagi na sytuację epidemiologiczną w kraju i związane z nią obostrzenia.

Do Przewodniczącej Zespołu wpłynęło 195 Niebieskich Kart, we wszystkich przypadkach powołano grupy robocze (211 grup roboczych). W ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty” odbyło się 732 spotkań grup roboczych, których celem było rozwiązanie problemów związanych z przemocą w rodzinie. Skład grupy dostosowany był do indywidualnej sytuacji i potrzeb rodziny. W spotkaniach tych brali udział pracownicy MOPS, TOIKiWOP, MKRPA, Policji, kuratorskiej służby sądowej oraz oświaty. Zadaniem członków grupy roboczej było ustalenie planu pomocy rodzinie, który miał na celu przerwanie przemocy w rodzinie. Plan pomocy powstawał przy czynnym udziale osoby doznającej przemocy. Zadania wynikające z nałożonych przez ustawodawcę obowiązków związanych z prowadzeniem procedury „Niebieskie Karty” w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizowane są przez sześciuosobowy Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, wchodzący w skład Działu Specjalistycznej Pomocy Środowiskowej.

Do zadań Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie należy: koordynowanie pracy grup roboczych, prowadzenie dokumentacji dotyczącej poszczególnych procedur „Niebieskie Karty”, składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 k.k. składanie do sądów wniosków o wgląd w sytuację rodziny oraz o wydanie zarządzeń dotyczących małoletnich dzieci, kierowanie osób zarówno doznających przemocy, jak i podejrzanych o jej stosowanie do specjalistów takich jak: psycholog, prawnik, lekarz psychiatra, terapeuta

uzależnień. Osoby otrzymywały kompleksową informację na temat działalności instytucji, które pracują na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Pracownicy Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie podejmowali także interwencje w środowiskach, w których zachodziło podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie. W 2020 r. interweniowali w 3 takich przypadkach.

Ad. 2. Działalność Tarnowskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy dla osób doświadczającym przemocy w rodzinie, w tym zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie całodobowego schronienia.

Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar przemocy jest jedną z 35 takich placówek w kraju – dofinansowanych z budżetu państwa – i jedną z dwóch w województwie małopolskim, która realizuje zadania:

- a) ośrodka interwencji kryzysowej (OIK) – w ramach którego udzielał pomocy prawnej, psychologicznej i socjalnej (w tym całodobowego pobytu do 3 miesięcy) osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych - mieszkańcom miasta Tarnowa,
- b) specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy (SOWOP) – w ramach którego udzielał kompleksowej pomocy: psychologicznej, prawnej i socjalnej, w tym, schronienia osobom – ofiarom przemocy domowej do 6 miesięcy: prowadził działalność o charakterze edukacji społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ponadto do jego zadań należy:

- opracowanie i realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- opracowanie i realizacja programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2020 roku z oferty TOIKiWOP skorzystało 1083 osób, w tym w związku z przemocą w rodzinie 250 osób (203 kobiety, 24 mężczyzn, 23 dzieci).

W celu zapewnienia całodobowego schronienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie TOIKiWOP dysponuje 20 miejscami noclegowymi w sześciu pokojach oraz czterema miejscami noclegowymi w ramach ośrodka interwencji kryzysowej. **W 2020 roku z możliwości całodobowego schronienia skorzystało 11 osób (5 kobiet, 2 mężczyzn i 4 dzieci).**

Ad. 3. Współpraca pomiędzy instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Gmina Miasta Tarnowa w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tarnowie, instytucją odpowiadającą za organizowanie i nadzorowanie Gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, współpracują :

- *Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy (udział w spotkaniach grupy roboczej* – współpraca w tworzeniu planu pomocy rodzinie, udzielanie specjalistycznego wsparcia osobom uwikłanym w przemoc (psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, prawne), udzielanie schronienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie),
- *Policja* – udział w spotkaniach grup roboczych – współpraca w tworzeniu planu pomocy rodzinie, prowadzenie monitoringu rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie,
- *Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Tarnowie* - udział w spotkaniach grup roboczych – współpraca w tworzeniu planu pomocy rodzinie,
- *Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* - udział w spotkaniach grup roboczych – motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego – współpraca w tworzeniu planu pomocy rodzinie,
- *Oświata* – udział w spotkaniach grup roboczych - współpraca w tworzeniu planu pomocy rodzinie, udzielanie podopiecznym i ich rodzicom wsparcia pedagogicznego lub psychologicznego,
- *Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno – Terapeutyczna* – udzielanie osobom uwikłanym w przemoc specjalistycznego wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, terapia rodzinna, mediacja rodzinna, psychoedukacja,
- *Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna* - udzielanie osobom uwikłanym w przemoc specjalistycznego wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, terapia rodzinna, psychoedukacja.
- *Centrum Wsparcia Pokrzywdzonych Przystępstwem przy Fundacji im. Hetmana Jana Tarnowskiego* - udzielanie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, prawnego, finansowego, zawodowego.

Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy jako specjalistyczna placówka wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie w ramach swojej działalności współpracuje z:

- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tarnowie,
- Policją,
- Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Tarnowie m.in. prowadzenie

szkolenia dla kuratorów ZKSS dot. tematyki przemocy w rodzinie,

- sądami,
- Prokuraturą,
- Centrum Wsparcia Pokrzywdzonych Przepęstwem przy Fundacji im. Hetmana Jana Tarnowskiego,
- powiatowymi urzędami pracy,
- szkołami, przedszkolami m.in. poprzez szkolenia dla uczniów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ad. 4. Upowszechnianie informacji o dostępnych na terenie miasta formach pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej skierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

W ramach tego zadania w 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie podejmował następujące działania:

- Ośrodek prowadzi stronę internetową www.mops.tarnow.pl na której utworzono zakładkę pn. „Przemoc w rodzinie”, gdzie osoby mają możliwość zapoznania się z informacjami na temat możliwości uzyskania wsparcia i pomocy,
- pracownicy Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w indywidualnym kontakcie informowali o możliwościach uzyskania specjalistycznej pomocy i wsparcia na terenie miasta, a także w kilku przypadkach pomagali w poszukiwaniu podobnych informacji osobom spoza miasta Tarnowa,
- podczas indywidualnego kontaktu z klientem pracownicy rozdawali ulotki informacyjne (zostały zredagowane odrębne ulotki dla osoby doświadczającej przemocy oraz dla osoby stosującej przemoc w rodzinie),
- udzielano informacji o możliwości specjalistycznej pomocy i wsparcia podczas kampanii społecznej pn. „Biała Wstążka”.

Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w celu upowszechnienia informacji na temat swojej działalności prowadzi stronę internetową. Na stronie można znaleźć informacje o dostępnej aktualnie ofercie pomocowej oraz kontakt telefoniczny do Ośrodka. Zamieszczono również podstawowe informacje dot. zjawiska przemocy w rodzinie. Placówka posiada również profil na portalu społecznościowym Facebook.

W 2020 r., Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy włączył się w kampanię społeczną pn. „Biała Wstążka”.

Ad. 5. Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

W 2020 roku na terenie Stowarzyszenia SIEMACHA Spot została utworzona grupa psychoedukacyjna dla dzieci dotkniętych lub zagrożonych przemocą w rodzinie. Program spotkań obejmował elementy psychoedukacji i profilaktyki z zakresu zjawiska przemocy w rodzinie. Zajęcia odbywały się w formie cyklicznych spotkań w których wzięło udział łącznie 33 dzieci.

Ad. 6. Udzielanie przez instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie specjalistycznego poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.

Na terenie miasta Tarnowa specjalistyczne poradnictwo udzielane jest w następujących miejscach:

- Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Tarnowie,
- Tarnowskim Ośrodku Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,
- Specjalistycznej Poradni Profilaktyczno – Terapeutycznej,
- Miejskim Punkcie Konsultacyjnym Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Centrum Wsparcia Pokrzywdzonych Przeprowadzonym przez Fundację im. H. J. Tarnowskiego.
- placówkach oświatowych.

Lp.	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie	Liczba osób objętych poradnictwem 282 w tym: <ul style="list-style-type: none">• medycznym 0• psychologicznym 32• prawnym 2• socjalnym 248• zawodowe i rodzinne 248
2.	Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy	Liczba osób objętych poradnictwem 250 w tym: <ul style="list-style-type: none">• medycznym 0• psychologicznym 250• prawnym 99• socjalnym 33• zawodowym i rodzinnym 0
3.	Centrum Wsparcia Pokrzywdzonych Przeprowadzonym przy Fundacji im. H. J. Tarnowskiego	Liczba osób objętych poradnictwem 676 w tym: <ul style="list-style-type: none">• medycznym 62• psychologicznym 255• prawnym 359• socjalnym 0• zawodowym 0

		<ul style="list-style-type: none"> • rodzinnym 0
4.	Poradnia Psychologiczno - pedagogiczna	Liczba osób objętych poradnictwem 2369 w tym: <ul style="list-style-type: none"> • medycznym 0 • psychologicznym 1178 • prawnym 0 • socjalnym 0 • zawodowym 512 • rodzinnym 0
5.	Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno - Terapeutyczna	Liczba osób objętych poradnictwem 833 w tym: <ul style="list-style-type: none"> • medycznym 0 • psychologicznym 385 • prawnym 6 • socjalnym 0 • zawodowym 0 • rodzinnym 448
6.	Miejski Punkt Konsultacyjny Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób objętych poradnictwem 140 w tym: <ul style="list-style-type: none"> • medycznym 0 • psychologicznym 0 • prawnym 140 • socjalnym 0 • zawodowym 0 • rodzinnym 0 • udzielanie porad przez konsultanta ds. uzależnień, certyfikowanego instruktora terapii uzależnień – 104 porady.
7.	Placówki oświatowe	Liczba osób objętych poradnictwem 490 w tym: <ul style="list-style-type: none"> • medycznym 91 • psychologicznym 286 • prawnym 9 • socjalnym 52 • zawodowym 365 • rodzinnym 144

*Dane z poszczególnych instytucji nie sumują się z uwagi na możliwość korzystanie jednej osoby z kilku form wsparcia a także z powodu świadczenia przez placówki innych niż wymienione wyżej form poradnictwa specjalistycznego.

Ad. 7. Działalność lokalnych telefonów zaufania, telefonów interwencyjnych, informacyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w ramach prowadzonej działalności prowadzi całodobowy telefon informacyjno – interwencyjny. W 2020 roku pracownicy TOIKiWOP przeprowadzili 549 rozmów informacyjnych oraz 113 interwencji telefonicznych.

Centrum Wsparcia Pokrzywdzonych Prześstępstwem prowadzone przez Fundację im. H. J. Tarnowskiego w ramach swojej działalności prowadzi telefon interwencyjny oraz informacyjny. Telefon jest dostępny w tygodniu (pon. 9.00 – 16.00, wt. 9.00 – 16.00, śr. 13.00 – 20.00, czw. 10.00 – 17.00, pt. 9.00 – 16.00, sb. 9.00 – 13.00). Centrum prowadzi również telefon dostępny całą dobę (517 884 741).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie - Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy

w Rodzinie w godzinach urzędowania (pon. - pt. 7.30 – 15.30) telefonicznie udziela porad oraz przeprowadza interwencje.

Ad. 8. Wzmocnienie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez utworzenie przyjaznych pokoi przesłuchań dla dzieci oraz stworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania osób dorosłych doświadczających przemocy w rodzinie.

Zgodnie z Kodeksem Postępowania Karnego z dnia 6 czerwca 1997 roku (Dz. U. z 2021 r. poz. 534) przesłuchania małoletnich przeprowadza się w odpowiednio przystosowanych pomieszczeniach w siedzibie sądu lub poza jego siedzibą. W Tarnowie tego typu pomieszczenia znajdują się w siedzibie Sądu Rejonowego w Tarnowie. Sąd dysponuje aktualnie dwoma przyjaznymi pokojami przesłuchań. W 2020 roku w związku z prowadzonymi postępowaniami na wniosek Prokuratury Rejonowej w Tarnowie w przyjaznych pokojach przesłuchań przesłuchano łącznie 94 dzieci.

Ad. 9. Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy w rodzinie poprzez odizolowanie od osoby stosującej przemoc zgodnie z art. 12a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie „W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej”. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie opracował procedurę postępowania w przypadku konieczności realizacji art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Zarządzenie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie procedury odebrania dziecka przez pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie – w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie).

W 2020 roku nie odnotowano przypadku zastosowania cytowanego przepisu prawnego w stosunku do osób małoletnich.

Ad. 10. Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych, pomocy psychologicznej, grup wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie.

W 2020 roku na terenie Stowarzyszenia SIEMACHA Spot została utworzona grupa psychoedukacyjna dla dzieci dotkniętych lub zagrożonych przemocą w rodzinie. Program spotkań obejmował elementy psychoedukacji i profilaktyki z zakresu zjawiska przemocy w rodzinie. Zajęcia odbywały się w formie cyklicznych zajęć. Wzięło w nich udział łącznie 33 dzieci.

Ad. 11. Zwiększenie dostępności mieszkań socjalnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Zgodnie z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie z dnia 30.11.2016 r., działania zmierzające do uregulowania prawnego umożliwiającego osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymania mieszkań socjalnych zostały zapisane do realizacji Wydziałowi Mieszkalnictwa Urzędu Miasta Tarnowa.

Obowiązująca Uchwała Nr XVIII/194/2019 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 24 października 2019 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Tarnowa umożliwia osobom opuszczającym ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, schroniska lub domy samotnych matek wynajem lokalu, jeżeli przed przyjęciem do placówki zamieszkiwały na terenie miasta Tarnowa. Osoby z dziećmi przebywające w ww. placówkach otrzymują maksymalną ilość punktów, co wpływa na przyspieszenie wynajmu mieszkania.

Ad. 12. Prowadzenie monitoringu skuteczności działań na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie działania na rzecz osób uwikłanych w przemoc prowadzone są w sposób interdyscyplinarny. Taka formuła pozwala działać efektywniej w kwestii przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zwłaszcza w zakresie diagnozy rodziny oraz działań inicjowanych na rzecz jej przerwania. Skuteczność podejmowanych działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie widoczna jest zwłaszcza podczas analizy zakończonych procedur „Niebieskie Karty”. W 2020 roku realizowanych było łącznie 305 procedur „Niebieskie Karty”, z czego 14 z nich było prowadzonych w rodzinach, w których w latach ubiegłych ujawniono przemoc, co stanowi około 4,6 % wszystkich prowadzonych postępowań. Zakończono łącznie 232 procedury, z czego 185 procedur zakończono z powodu ustania przemocy

w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o dalszym stosowaniu przemocy w rodzinie, natomiast w 47 procedurach rozstrzygnięto o braku zasadności podejmowania działań.

Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w celu ochrony osób doświadczających przemocy w rodzinie prowadzi monitoring sytuacji osób, które opuściły Placówkę z powodu ustania przemocy. W 2020 roku monitorowano sytuację 28 osób (w tym 13 kobiet, 0 mężczyzn i 15 dzieci).

3. Cel szczegółowy – Intensyfikacja działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Osoba stosująca przemoc działa zawsze z intencją wobec osoby która jest od niej słabsza, narusza jej prawa i dobra osobiste, powodując cierpienia i szkody. Osoba stosująca przemoc ma najczęściej w deklaracjach i we własnym mniemaniu dobre intencje. Jest przekonana, że nie miała innego wyjścia i musiała „użyć przemocy”, jednak to osoba stosująca przemoc powinna podjąć decyzję oraz działania zmierzające do zmiany swojego zachowania. Tak więc skuteczna pomoc specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie musi opierać się o działania w stosunku do osoby stosującej przemoc, zarówno działania interwencyjne jak i pomoc psychologiczno – terapeutyczną. Interwencja przedstawicieli służb w stosunku do osoby stosującej przemoc powinna wywołać u takiej osoby motywację (wewnętrzną bądź zewnętrzną) do szukania specjalistycznej pomocy. Pomoc specjalistyczna ukierunkowana jest na naukę samokontroli oraz naukę zastępowania agresji.

W celu intensyfikacji działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie Gmina Miasta Tarnowa podjęła m.in. następujące działania:

1. Opracowanie i rozpowszechnianie informatora dotyczącego instytucji i organizacji pozarządowych, działających na terenie miasta Tarnowa, które oferują pomoc osobom stosującym przemoc w rodzinie, w szczególności realizują programy korekcyjno – edukacyjne.
2. Realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych i jednostkach penitencjarnych oraz monitoring skuteczności tych programów.
3. Opracowanie i realizacja programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz monitoring skuteczności tych programów.
4. Interwencja i reakcja służb na zjawisko przemocy w rodzinie poprzez stosowanie procedury „Niebieskie Karty”.
5. Działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzające do zapobiegania

kontaktowaniu się z osobami doznającymi przemocy.

6. Rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w Tarnowie wobec osób stosujących przemoc.

7. Monitoring zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie.

Ad 1. Opracowanie i rozpowszechnianie informatora dotyczącego instytucji i organizacji pozarządowych, działających na terenie miasta Tarnowa, które oferują pomoc osobom stosującym przemoc w rodzinie, w szczególności realizują programy korekcyjno – edukacyjne.

Zgodnie z Uchwałą nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 roku w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie na lata 2014 – 2020, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie opracował informator instytucji i organizacji pozarządowych, działających na terenie miasta Tarnowa, które oferują pomoc osobom stosującym przemoc w rodzinie. Informatory w formie elektronicznej i papierowej przekazane zostały do Sądu Rejonowego w Tarnowie, Prokuratury Rejonowej w Tarnowie oraz do Komendy Miejskiej Policji w Tarnowie. Każdej instytucji przekazano po 150 informatorów w wersji papierowej oraz w wersji elektronicznej.

Ad. 2. Realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych i jednostkach penitencjarnych oraz monitoring skuteczności tych programów.

Oddziaływania korekcyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie ukierunkowane były na zmianę zachowań przemocowych poprzez rozwijanie umiejętności kontroli własnych zachowań agresywnych, minimalizowanie ryzyka dalszego stosowania przemocy oraz kształtowanie postawy szacunku i empatii wobec osób krzywdzonych.

W 2020 roku oddziaływania korekcyjne prowadzone były na terenie tarnowskich zakładów karnych. Program korekcyjno - edukacyjny w „warunkach wolnościowych” w roku sprawozdawczym nie był realizowany z uwagi na sytuację epidemiologiczną w kraju.

Na terenie Zakładu Karnego w Tarnowie Mościcach w 2020 roku realizowano:

1. Program readaptacji społecznej skazanych „Przemoc to niemoc”. Do Programu przystąpiło 17 skazanych – 5 ukończyło Program.
2. Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy realizował program korekcyjno – edukacyjny Duluth do którego przystąpiło 15 osób. Z powodu wprowadzenia stanu zagrożenia epidemicznego realizacja programu została przerwana.

Zakład Karny w Tarnowie w 2020 roku realizował trzy programy korekcyjno - edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie:

1. Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie DULUTH. Zrealizowano dwie edycje programu. Do pierwszej edycji przystąpiło 22 skazanych, a program ukończyło 17 skazanych. Do drugiej edycji przystąpiło 7 osób. Wszystkie osoby ukończyły program.

2. Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie „Stop przemocy – druga szansa”.

Zrealizowano dwie edycje programu. Do pierwszej edycji przystąpiło 10 skazanych – wszyscy uczestnicy otrzymali zaświadczenie o ukończeniu programu. Do drugiej edycji przystąpiło 6 osób. Program ukończyły 4 osoby.

Łącznie w 2020 roku oddziaływaniami korekcyjno – edukacyjnymi objęto 62 osoby, a osób, które otrzymały zaświadczenia o ukończeniu programu było 43.

Dotychczas zgromadzone dane wskazują na skuteczność oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych. Osoby przystępujące do programu w zdecydowanej większości powstrzymują się od zachowań przemocowych. Obrazuje to poniższa tabela.

Lp.	Miejsce realizacji warsztatów	Liczba osób objętych oddziaływaniami korekcyjno - edukacyjnymi	wskaźniki	wartości liczbowe
2.	Zakład Karny w Tarnowie Mościcach	17	-liczba osób osadzonych poddanych oddziaływaniom korekcyjno – edukacyjnym, które w ciągu trzech lat zostały ponownie osadzone z uwagi na popełnienie czynu podobnego	0
3.	Zakład Karny w Tarnowie	45	- liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie, - liczba osób osadzonych poddanych oddziaływaniom korekcyjno – edukacyjnym, które w ciągu trzech lat zostały ponownie osadzone z uwagi na popełnienie czynu podobnego.	0 22

Ad. 3. Opracowanie i realizacja programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz monitoring skuteczności tych programów.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie od grudnia 2016 r. realizuje projekt pn. „Grupa psychoedukacyjna dla osób stosujących przemoc w rodzinie”. Projekt adresowany był do osób mieszkających na terenie miasta Tarnowa, stosujących przemoc w rodzinie. W 2020 r. z uwagi na sytuację epidemiologiczną w kraju realizacja projektu nie była możliwa.

Ad. 4. Interwencja i reakcja służb na zjawisko przemocy w rodzinie poprzez stosowanie procedury „Niebieskie Karty”

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie odbywało się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymagało zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

Procedurę „Niebieskie Karty” oraz wzory formularzy „Niebieskie Karty” określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieskie Karty” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) wydane na podstawie art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218, 956).

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada obowiązek prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia. Procedura wszczynana jest w sytuacji, gdy dany podmiot w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych powziął podejrzenie stosowania przemocy wobec członków rodziny, lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Instytucja inicjująca procedurę „Niebieskie Karty”	Rok 2020 ilość
Pomoc Społeczna – pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	25
Policja	162
Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy	3
Oświata	5
Ochrona zdrowia	0
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*	0
Łącznie	195

*Członkowie MKRPA podejmują m.in. czynności w stosunku do osób z rodzin, w których już została założona procedura „Niebieskiej Karty”

Jak pokazują poniższe dane spośród wszystkich prowadzonych postępowań związanych z przemocą w rodzinie jedynie ok. 47 % spraw kończy się sporządzeniem aktu oskarżenia.

Lp.	wskaźniki	wartości liczbowe
1.	Liczba wszczętych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie	580
2.	Liczba odmów wszczęcia postępowania w sprawach związanych z przemocą w rodzinie	217
3.	Liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez sporządzenie aktu oskarżenia	275
4.	Liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez umorzenie postępowania	108

Ad. 5. Działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzające do zapobiegania kontaktowaniu się z osobami doznającymi przemocy.

Lp.	Działania	Wartości liczbowe
1.	Liczba zatrzymań sprawców przemocy w rodzinie	450
2.	Środek zapobiegawczy w postaci nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z osobą najbliższą	96
3.	Zastosowanie tymczasowego aresztowania	58
4.	Zastosowanie obowiązku powstrzymywania się od kontaktowania z pokrzywdzonym	162

Ad. 6. Rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w Tarnowie wobec osób stosujących przemoc.

Lp.	Wskaźniki
1.	Liczba osób oskarżonych o przestępstwo z użyciem przemocy w rodzinie, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • osądzonych – 141 • skazanych – 130 • uniewinnionych – 1 • warunkowe umorzenie postępowania – 7 • umorzenie postępowania – 3
2.	Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, wobec których orzeczono kary, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • grzywny – 9 • ograniczenia wolności – 70 • pozbawienia wolności – 12 • pozbawienie wolności z warunkowym zawieszeniem – 37 • kara mieszana – 12
3.	Liczba orzeczeń nakładających na osoby stosujące przemoc w rodzinie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych - 22
4.	Liczba orzeczeń w zakresie władzy rodzicielskiej z uwagi na stosowanie przemocy w rodzinie , w tym: <ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie władzy rodzicielskiej (art.109§2 kro) – 0 • pozbawienie władzy rodzicielskiej (art. 111 kro) - 1
5.	Liczba eksmisji z uwagi na przemoc w rodzinie - 1

6.	Liczba wydanych nakazów opuszczenia lokalu mieszkalnego bez prawa do lokalu socjalnego - 0
7.	Liczba złożonych do Sądu Cywilnego wniosków o zobowiązanie osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z innym członkiem rodziny - 0
8.	Liczba orzeczeń dotyczących zobowiązania osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z innymi członkami rodziny - 0

Ad. 7. Monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie.

Lp.	Instytucja	Działania	Wartości liczbowe
1.	Prokuratura Rejonowa w Tarnowie	Liczba wniosków do sądu o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności wobec osoby uprzednio skazanej za czyny związane z przemocą w rodzinie (art. 207 k.k.)	0
2.	Prokuratura Rejonowa w Tarnowie	Liczba wniosków prokuratora do sądu o odwołanie warunkowego zwolnienia z odbywania kary pozbawienia wolności wobec osoby uprzednio skazanej za czyny związane z przemocą w rodzinie (art. 207 k.k.)	0
3.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie	Liczba zawiadomień złożonych przez pracowników socjalnych o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 k.k. wobec osoby uprzednio skazanej za tego typu przestępstwo.	16

3. Cel szczegółowy – Podniesienie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Sprawnie działający system przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Tarnowa musi opierać się o wyspecjalizowaną i profesjonalną kadrę. W związku z powyższym w Programie zostały ujęte działania również w tym zakresie. Każdy przedstawiciel służb zobowiązany do działań na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, aby działać skutecznie powinien posiadać umiejętności z zakresu rozpoznawania, diagnozy, reagowania oraz metod i narzędzi pracy z osobami uwikłanymi w przemoc. Nieodzowną sprawą jest również zapewnienie osobom pracującym w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wsparcia w postaci superwizji, grup wsparcia lub coachingu.

Przedstawione poniżej dane pokazują, że osoby, które bezpośrednio pracują z osobami uwikłanymi w przemoc w ramach procedury „Niebieskie Karty” regularnie podnoszą wiedzę, kompetencje i umiejętności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez uczestnictwo w różnorodnych szkoleniach, konferencjach i warsztatach.

Lp.	Instytucja	Opis realizacji	Wskaźniki
1.	Policja	<ul style="list-style-type: none"> Liczba szkoleń/konferencji zewnętrznych, Liczba uczestników tych szkoleń/konferencji, Liczba uczestników szkoleń/konferencji, którzy są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/grup roboczych, tematyka szkoleń, 	<p>1</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>1. „Jak diagnozować przemoc i udzielać wsparcia w rodzinach z problemem alkoholowym? Zmiany w przepisach związanych z oddziaływaniem wobec osób stosujących przemoc w rodzinie”.</p>
		<ul style="list-style-type: none"> ilość godzin szkoleń/konferencji 	<p>5 godzin</p>
		<ul style="list-style-type: none"> Liczba zorganizowanych szkoleń/konferencji wewnętrznych, Liczba uczestników tych szkoleń/konferencji, Liczba uczestników tych szkoleń/konferencji, którzy są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie /grup roboczych, tematyka szkoleń, 	<p>23</p> <p>449</p> <p>44</p>
		<ul style="list-style-type: none"> ilość godzin szkoleń/konferencji 	<p>159</p> <p>1. „Zadania policji w ramach procedury przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, 2. Założenia programu „MOC – TAK, Przemoc – NIE”, 3. „Podejmowanie interwencji oraz prowadzenie procedury NK w rodzinach policyjnych”, 4. „Nowe uprawnienia Policji w zakresie wydawania nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 30 kwietnia 2020 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw”.</p>

2.	Ochrona zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba szkoleń/konferencji zewnętrznych, • Liczba uczestników tych szkoleń/konferencji, • Liczba uczestników szkoleń/konferencji, którzy są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/grup roboczych, • tematyka szkoleń. • ilość godzin szkoleń/konferencji 	<p style="text-align: right;">0</p> <p style="text-align: right;">0</p> <p style="text-align: right;">0</p> <p style="text-align: right;">0</p>
3.	Oświata	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba szkoleń/konferencji zewnętrznych, • Liczba uczestników tych szkoleń/konferencji, • Liczba uczestników szkoleń/konferencji, którzy są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/grup roboczych, • tematyka szkoleń 	<p style="text-align: right;">52</p> <p style="text-align: right;">84</p> <p style="text-align: right;">24</p> <p>1. „Zmiany dot. procedury Niebieskie Karty”,</p> <p>2. „Czym jest przemoc?”,</p> <p>3. „Kiedy problem rodzica staje się przemocą?”,</p> <p>4. „Mity na temat przemocy”.</p> <p>5. „Rozmowa z dzieckiem i jego rodzicem”.</p> <p>6. „Wykorzystywanie seksualne”.</p> <p>7. „Rodzic kreatorem samooceny dziecka”.</p> <p>8. „Jak pokonać sytuacje trudne?”,</p> <p>9. Konferencja pn. „Bezpieczeństwo dzieci w Internecie”,</p> <p>10. Konferencja pn. „ Wychowanie do samodzielności”, „ Aktywni, odpowiedzialni”.</p> <p>11. „Wzmacnianie współpracy interdyscyplinarnej z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.</p> <p>12. „Programy profilaktyczne kierowane do różnych odbiorców; dzieci i młodzieży, dorosłych w tym rodziców, osób starszych i zależnych oraz oddziaływania wzmacniające opiekuńcze i wychowawcze kompetencje rodziców w rodzinach zagrożonych i dotkniętych zjawiskiem przemocy – jak opracować programy i realizować”,</p> <p>13. „Przemoc w rodzinie, jak rozmawiać z dzieckiem w depresji, jak pracować z dzieckiem dokonującym samookaleczeń, z zachowaniami suicydalnymi, doświadczającym przemocy psychicznej i fizycznej”.</p> <p>14. „Jak diagnozować przemoc i udzielać wsparcia w rodzinach z problemem alkoholowym? Zmiany w przepisach</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • ilość godzin szkoleń/konferencji. • Liczba zorganizowanych szkoleń/konferencji wewnętrznych, • Liczba uczestników tych szkoleń/konferencji, • Liczba uczestników tych szkoleń/konferencji, którzy są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie /grup roboczych, • tematyka szkoleń 	<p>związanych z oddziaływaniem wobec osób stosujących przemoc w rodzinie”.</p> <ol style="list-style-type: none"> 15. „Jak rozumieć o oswojać dziecięce lęki”. 16. „Przeciwdziałanie przemocy w szkołach”. 17. „Wspieranie dziecka z rodziny problemowej, dysfunkcyjnej, alkoholowej”. 18. Konferencja pn.: „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”. 19. „Porozumienie bez przemocy”. 20. „Uzależnienia behawioralne”. 21. „Jak rozmawiać z dziećmi o sytuacjach kryzysowych”. 22. „Jak sobie radzić z trudnymi zachowaniami uczniów”. 23. „Jak w czasach pandemii przetrwać w domu z dziećmi i pracą?”. 24. „Specyfika pracy z uczniem z opozycyjno – buntowniczymi zaburzeniami zachowania”. 25. „Uważność w czasach pandemii”. 25. „Daj szansę kłótniom dzieci w duchu porozumienia bez Przemocy”. 26. „Jak pracować z dziećmi, kiedy już nic nie działa? - podstawowe zasady komunikacji z dziećmi”. 27. „Dlaczego dzieci gryzą, biją i się złością? Wspieramy w emocjach”. 28. „Dziecko w rodzinie z problemem przemocy”. 29. „Praca z osobami doznającymi przemocy”. 30. „Jeżeli nie uzależnienie, to co? Czy można oszukać mózg – skuteczne metody terapii”. <table border="0"> <tr> <td style="width: 60%;"></td> <td style="text-align: right;">150</td> </tr> <tr> <td style="width: 60%;"></td> <td style="text-align: right;">15</td> </tr> <tr> <td style="width: 60%;"></td> <td style="text-align: right;">218</td> </tr> <tr> <td style="width: 60%;"></td> <td style="text-align: right;">10</td> </tr> </table> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Zmiany dot. procedury Niebieskie Karty”. 2. „Przemoc i procedura Niebieskie Karty”. 3. „Praca z dzieckiem z rodziny adopcyjnej”. 4. „Praca z uczniem z zaburzeniami zachowania”. 5. „Praca terapeutyczna online”. 6. „Praca z dzieckiem z zaburzeniami więzi”. 7. „Problematyka samookaleceń”. 8. „Dzieci w placówce a wykluczenie społeczne”. 9. „Zachowanie dziecka z rodzin zagrożonych przemocą”. 10. „Depresja i zachowania suicydalne – 		150		15		218		10
	150										
	15										
	218										
	10										

			rozpoznawanie i diagnoza”, 11. „Obraz dziecka krzywdzonego”.
		<ul style="list-style-type: none"> • ilość godzin szkoleń/konferencji 	43
4.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba szkoleń/konferencji zewnętrznych, • Liczba uczestników tych szkoleń/konferencji, • Liczba uczestników szkoleń/konferencji, którzy są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/grup roboczych, • tematyka szkoleń, 	1 2 1
		<ul style="list-style-type: none"> • ilość godzin szkoleń/konferencji 	5
5.	Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba szkoleń/konferencji zewnętrznych, • Liczba uczestników tych szkoleń/konferencji, • Liczba uczestników szkoleń/konferencji, którzy są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/grup roboczych, • tematyka szkoleń, 	4 5 4
		<ul style="list-style-type: none"> • ilość godzin szkoleń/konferencji 	107
6.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba szkoleń/konferencji zewnętrznych • Liczba uczestników tych 	4

w Tarnowie	<ul style="list-style-type: none"> szkoleń/konferencji Liczba uczestników szkoleń/konferencji, którzy są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/grup roboczych tematyka szkoleń 	5
	<ul style="list-style-type: none"> liczba uczestników szkoleń/konferencji, którzy są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/grup roboczych tematyka szkoleń 	5
	<ul style="list-style-type: none"> ilość godzin szkoleń/konferencji 	59
		<p>1. „Praca z dzieckiem z rodziny uwiękłej w przemoc, aspekty prawne wraz z profilaktyką wypalenia zawodowego”.</p> <p>2. „Jak diagnozować przemoc i udzielać wsparcia w rodzinach z problemem alkoholowym? Zmiany w przepisach związanych z oddziaływaniem wobec osób stosujących przemoc w rodzinie”.</p> <p>3. „Profesjonalizacja pomocy kadr instytucji pomocowych działających w Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przepiępstwem jako narzędzie przeciwdziałania przestępczości”.</p> <p>4. „Współpraca w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych oraz aspekty prawne wraz z profilaktyką wypalenia zawodowego”.</p>

Przedstawione poniżej dane wskazują w jakim stopniu osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie poddawane są różnym formom wsparcia służącym wzmocnieniu kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałającym wypaleniu zawodowemu.

Lp.	Instytucja	Wskaźniki	Wartości liczbowe
1.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		Członkowie MKRPA w 2020 roku nie byli objęci superwizją, coachingiem oraz nie uczestniczyli w spotkaniach grupy wsparcia.
2.	Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy	<p>Liczba osób objętych superwizją:</p> <p>liczba uczestników, którzy są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/grup roboczych</p> <p>ilość godzin superwizji</p>	<p>12</p> <p>12</p> <p>72</p>
3	Oświata	<p>Liczba osób objętych superwizją:</p> <ul style="list-style-type: none"> liczba uczestników, którzy są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/grup roboczych ilość godzin superwizji 	<p>24</p> <p>6</p> <p>116</p>

		<p>Liczba osób objętych coachingiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba uczestników • liczba uczestników, którzy są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/grup roboczych • ilość godzin coachingu <p>Liczba osób uczestniczących w grupie wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba uczestników • liczba uczestników, którzy są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/grup roboczych • ilość godzin grupy wsparcia 	<p>2</p> <p>0</p> <p>4</p> <p>10</p> <p>3</p> <p>40</p>
4.	Policja	-	Przedstawiciele Policji w 2020 roku nie byli objęci superwizją, coachingiem oraz nie uczestniczyli w spotkaniach grupy wsparcia.
5.	Ochrona zdrowia	-	Pracownicy ochrony zdrowia w 2020 roku nie byli objęci superwizją, coachingiem oraz nie uczestniczyli w spotkaniach grupy wsparcia.
6.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie	-	Pracownicy MOPS w 2020 roku nie byli objęci superwizją, coachingiem oraz nie uczestniczyli w spotkaniach grupy wsparcia.

Wnioski do dalszych działań

Gmina Miasta Tarnowa od kilkunastu lat prowadzi różnorodne działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na terenie Miasta realizowane są – przez instytucje świadczące profesjonalną pomoc osobom pokrzywdzonym i ich rodzinom – programy adresowane do osób doznających przemocy oraz do osób stosujących przemoc.

Osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie podnoszą swoje kwalifikacje, w tym pracownicy „pierwszego kontaktu”, m. in nauczyciele, pracownicy ochrony zdrowia, policjanci, pracownicy socjalni, pedagodzy, psycholodzy.

W celu podniesienia świadomości społecznej od dziewięciu lat organizowana jest na terenie Gminy Miasta Tarnowa kampania społeczna dotycząca zjawiska przemocy w rodzinie. Jej efekty, w tym większe zainteresowanie mieszkańców Tarnowa problemem przemocy wskazuje na to, jak ważna jest stała edukacja społeczeństwa. W głównej mierze mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, roli kobiety

i mężczyzny w życiu społecznym i w rodzinie. Istotne są również: stały rozwój profilaktyki – propagowanie postaw alternatywnych wobec przemocy, nauka umiejętności społecznych i wychowawczych, inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szerzenie postawy traktującej dzieci, osoby starsze i niepełnosprawne z szacunkiem.

1. Analiza skuteczności podejmowanych działań w szczególności osobom doświadczającym przemocy.

Pomimo podejmowanych licznie działań, w dalszym ciągu zjawisko przemocy w rodzinie stanowi jeden z istotnych problemów społecznych diagnozowanych na terenie miasta Tarnowa. W dalszym ciągu liczba zakładanych „Niebieskich Kart”, które wpływają do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego jest wysoka. Ujawnione nowe przypadki przemocy w rodzinie są efektem zwiększonej świadomości mieszkańców miasta Tarnowa, dzięki organizowanej przez MOPS kampanii „Biała Wstążka”, a także coraz większej wiedzy społeczeństwa na temat zjawiska i determinacji do niwelowania jej negatywnych skutków.

Od kilku lat w mieście rocznie prowadzonych jest około 300 procedur „Niebieskie Karty”. W 2019 roku prowadzonych było 336 procedur, natomiast w ubiegłym roku liczba ta wynosiła 305.

W dalszym ciągu notuje się stosunkowo dużo postępowań prowadzonych w stosunku do osób małoletnich. W 2018 roku prowadzono 57 procedur, gdzie osobami doznającymi przemocy w rodzinie były dzieci, natomiast w 2019 r. liczba ta wynosiła 65 procedur. W 2020 roku prowadzono 48 procedur, gdzie osoby małoletnie doznawały przemocy w rodzinie. Większość procedur „Niebieskie Karty” wszczynana jest podczas interwencji policji.

Ważnym elementem wpływającym na skuteczność podejmowanych działań na terenie Gminy Miasta Tarnowa jest działalność dobrze rozwiniętej sieci instytucji świadczących profesjonalną, interdyscyplinarną pomoc osobom i rodzinom uwikłanym w przemoc. Niesienie pomocy osobom dotkniętym przemocą oraz ich rodzinom jest zadaniem realizowanym przez różne instytucje, służby społeczne i organizacje pozarządowe.

Osoby objęte procedurą „Niebieskie Karty” posiadają więc bogatą ofertę pomocową i dostęp do specjalistów w postaci:

- pomocy psychologicznej,
- pomocy prawnej,
- pomocy socjalnej,
- pomocy w formie pracy socjalnej,
- pomocy w formie usług asystenta rodziny,
- dostępu do uczestnictwa w organizowanych warsztatach i treningach zwiększających kompetencje

wychowawcze.

Wszystkie informacje zawarte w niniejszym materiale wskazują na to, jak ważna jest współpraca wszystkich służb działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Stanowi to klucz do osiągnięcia oczekiwanych efektów w walce ze zjawiskiem przemocy, a także rozłożenie odpowiedzialności za zadania podejmowane w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Dla podjęcia skutecznych działań pomocowych niezbędne jest kompleksowe podejście do sytuacji, w jakiej znajduje się rodzina dotknięta przemocą. Decydujące znaczenie ma tu tworzenie sieci współpracy przedstawicieli różnych instytucji opartej o działanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.

Interdyscyplinarny sposób pracy zapobiega bowiem powielaniu działań przez poszczególne służby, a przede wszystkim daje szansę na ograniczenie negatywnych skutków przemocy w przyszłości. Praca w Zespole (grupach roboczych), daje możliwość uzyskania szerszej perspektywy i głębszego wglądu w sytuację osoby doświadczającej przemocy w rodzinie, dyskusji nad problemem klienta, opracowania odpowiedniego planu pomocy i przede wszystkim pozwala rozdzielić zadania dla poszczególnych instytucji. Poprzez wspólne działanie rodzina otrzymuje kompleksową pomoc, wykorzystując doświadczenie i wiedzę członków grupy roboczej reprezentujących różne profesje.

2. Analiza czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Czynniki utrudniające skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie na terenie Gminy Miasta Tarnów:

- Niska motywacja do zmiany sytuacji życiowej i przerwania przemocy osób bezpośrednio z nią związanych. Osoby doznające przez lata przemocy ze strony osób najbliższych często pozostają w mechanizmach syndromu wyuczonej bezradności.
- Mała liczba zawiadomień o popełnieniu przestępstwa, które noszą znamiona przemocy w rodzinie. Osoby doznające przemocy nie wierzą w możliwość zmiany swojej sytuacji, często odmawiają współpracy z organami ścigania, obawiają się konsekwencji swoich działań.
- Niewielki odsetek zastosowanych środków probacyjnych w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie (nakaz opuszczenia lokalu, zakaz zbliżania i zakaz kontaktowania się z osobami doznającymi przemocy, dozór policyjny, nakaz uczestnictwa w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc). W ostatnim czasie

można jednak zaobserwować tendencje do częstszego stosowania tego typu środków.

- Długi czas postępowań sądowych.
- Duża ilość prowadzonych procedur może prowadzić do nadmiernego obciążenia pracowników zaangażowanych w realizację ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Zbyt mała ilość specjalistycznego wsparcia w formie superwizji/coachingu osób bezpośrednio zaangażowanych w pracę z osobami uwikłanymi w przemoc, może przyczyniać się do obniżenia jakości świadczonej pomocy oraz wypalenia zawodowego.
- Ogłoszony w marcu 2020 roku stan zagrożenia epidemicznego na terenie kraju w znacznym stopniu utrudnił pracę z osobami uwikłanymi w przemoc. Ze względu na obowiązujące obostrzenia nie było możliwości zrealizować większości z zaplanowanych działań (m.in. nie odbywały się spotkania grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, zajęcia psychoedukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz wiele innych warsztatów i zajęć o charakterze profilaktyczno – edukacyjnym). Pracownicy bezpośrednio zaangażowani w pracę na rzecz osób uwikłanych w przemoc mieli znacznie utrudniony kontakt z rodzinami (w większości kontakt odbywał się poprzez telefon). Kontakt bezpośredni z instytucjami działającymi na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc był również w dużej mierze utrudniony. Taka sytuacja mogła przełożyć się na mniejszą ilość ujawnionych przypadków przemocy w rodzinie w 2020 roku.

Czynniki **sprzyjające** skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie na terenie Gminy Miasta Tarnowa:

- Bogata oferta pomocowa na terenie miasta Tarnowa dla osób doznających przemocy. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie mogą liczyć na wsparcie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej (MOPS, TOIKiWOP), a także innych instytucjach państwowych jak SPPT, Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna. W Tarnowie działa również szereg instytucji pozarządowych, działających na rzecz osób uwikłanych w przemoc (Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego, Tarnowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej), itp.
- Skuteczność działań mających na celu przerwanie przemocy w rodzinie, wzmocniona jest dzięki pracy interdyscyplinarnej służb zaangażowanych w ten proces. Osoby te nieustannie podnoszą swoje kwalifikacje oraz umiejętności.
- Funkcjonowanie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w rodzinie, gdzie osoby znajdujące się w kryzysie mogą uzyskać natychmiastowe wsparcie.
- Zdecydowany wzrost świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie i jej skutków.